

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)

Сучавський університет ім. Стефана чел Маре (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)

Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Сумський національний аграрний університет (Україна)

Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)

Державна установа

«Інститут економіки та прогнозування НАН України» (Україна)

Державна установа

«Інститут демографії та проблем якості життя НАН України» (Україна)

Державна податкова інспекція у м. Полтава Головного управління Державної
податкової служби у Полтавській області (Україна)

Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Спілка аудиторів України» (Україна)

Торгово-промислова палата України (Україна)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЗБІРНИК

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

06 червня 2024 року

ПОЛТАВА

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Визначення стратегічного розвитку України у напрямі партнерства та співробітництва з Європейським Союзом (ЄС) зумовило виникнення зобов'язань щодо поступової адаптації національного законодавства до законодавства ЄС. Зокрема, Угодою про асоціацію між Україною та ЄС [1] передбачено наближення законодавчого регулювання у таких сферах, як митне право, банківське право, інтелектуальна власність, бухгалтерський облік і звітність, податкова система тощо.

Нині у сфері регулювання бухгалтерського обліку і звітності в Україні передбачено різні напрями застосування стандартів ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності суб'єктами господарювання:

- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО);
- Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ);
- Міжнародні стандарти фінансової звітності для підприємств малого бізнесу (МСФЗ для МП);
- спрощена система бухгалтерського обліку і звітності для малих підприємств;
- Міжнародні стандарти обліку для державного сектору.

Вибір певного напрямку визначається формою власності, сферою діяльності та розміром суб'єкта господарювання. З огляду на вищезазначене, актуальним є наближення системи бухгалтерського обліку і звітності в Україні до вимог Директив ЄС у сфері бухгалтерського обліку.

Роглянемо переваги та можливі проблеми адаптації до Європейських стандартів. Плюсами адаптації, на нашу думку, є:

- впровадження міжнародних стандартів, що дозволяє українським підприємствам більш ефективно взаємодіяти з компаніями з країн Європи та світу. Однакові стандарти сприяють зрозумінню та порівнянню фінансової звітності, що є важливим фактором при залученні іноземних інвестицій;
- використання стандартів Європи покращує якість фінансової звітності та забезпечує більшу прозорість управління підприємствами. Це сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів, банків та інших зацікавлених сторін;
- адаптація до європейських стандартів спонукає підприємства до впровадження сучасних систем бухгалтерського обліку, аналізу та контролю. Це сприяє автоматизації процесів, ефективному використанню інформаційних технологій та поліпшенню управлінських рішень;
- європейські стандарти використовують більш об'єктивні методи оцінки активів, зобов'язань та фінансових результатів. Це дозволяє зменшити можливість маніпуляцій з фінансовою звітністю та забезпечує більш точне відображення стану справ підприємства.

Разом з тим можна виділити можливі проблеми пов'язані з євроінтеграцією України:

- адаптація до європейських стандартів вимагає значних зусиль та ресурсів з боку українських підприємств. Це пов'язано з необхідністю проведення навчання персоналу, оновлення бухгалтерського програмного забезпечення та впровадження нових процедур обліку.
- адаптація до європейських стандартів може призвести до складнішого та більш об'ємного процесу звітності для підприємств. Вимоги щодо деталізації та розкриття інформації можуть стати викликом для підприємств з обмеженими ресурсами.

– адаптація до європейських стандартів може призвести до зміни підходів до оцінки активів та зобов'язань. Це може вплинути на фінансові показники підприємства, зокрема на його прибуток, резерви та інші фінансові показники.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень [2] було внесено кардинальні зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3].

Першочергово зміни стосувалися закріплених критеріїв поділу підприємств (крім бюджетних установ) на мікро-, малі, середні і великі. Було спрощено вимоги до первинних документів, а саме: факт здійснення господарських операцій не залежить від способу відображення (або невідображення) їх у первинних документах. Також законом передбачено обов'язок утворення бухгалтерської служби підприємствами, що становлять суспільний інтерес. Всі інші компанії можуть користуватися аутсорсинговими послугами аудиторських фірм.

Сьогодні більшість підприємств, якщо вони не публічні, не банки або страховики, працюють за національними положеннями бухгалтерського обліку. А відповідно до внесених змін, міжнародні стандарти ведення бухгалтерського обліку повинні будуть застосовувати значно ширше. І це створює низку проблем.

Основною з них є, власне, освоєння правил ведення бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами. В першу чергу - це процес навчання фінансових директорів та головних бухгалтерів новим стандартам ведення бухобліку. Це дуже трудомісткий та тривалий процес, який, до того ж, коштує недешево.

Крім того, не слід забувати і про кваліфікації контролюючих органів, які здійснюватимуть перевірки бізнесу. Навчання і перекваліфікація потрібна не лише бухгалтерам, але й податківцям.

Таким чином, на нашу думку адаптація має багато переваг. Впровадження європейських стандартів бухгалтерського обліку сприятиме гармонізації українського законодавства з європейськими нормами та стандартами. Це сприятиме покращенню бізнес-клімату, спрощенню ведення бізнесу та залученню іноземних інвестицій. Звертаючи увагу на останні події Україна, як країна, що прагне інтегруватися в європейські та світові економічні структури, повинна мати сумісний з міжнародними стандартами бухгалтерський облік. Це забезпечить прозорість та порівнянність фінансової звітності українських підприємств для залучення іноземних інвесторів, розширення експорту та підвищення конкурентоспроможності. Надасть впевненість міжнародних партнерів в союзі з державою. Впровадження європейських стандартів бухгалтерського обліку допоможе Україні укласти тісніші економічні та фінансові зв'язки з країнами-членами Європейського Союзу та іншими країнами, що використовують європейські стандарти. Це сприятиме спільному розвитку, обміну досвідом та співпраці в галузі бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015р. № 72/14-612/1-2980 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 10.05.2024).

2. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України від 05.10.2017р. №2164-VIII / *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>(дата звернення: 10.05.2024).

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV / *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 10.05.2024).